

Σχέδιο αποσύνδεσης εισφορών 1,2 εκατ. επαγγελματιών από το φορολογητέο εισόδημα

16/Οκτ/2019 20:00

Του **Δημήτρη Κατσαγάνη**

Στηναποσύνδεση του υπολογισμού των εισφορών από το εισόδημα το οποίο δηλώνουν οι ελεύθεροι επαγγελματίες στην Εφορία προσανατολίζεται το υπουργείο Εργασίας, μετά και τη δημοσίευση των περιλήψεων των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας σε σχέση με τον νόμο Κατρούγκαλου.

Το σύστημα το οποίο σχεδιάζει, με βάση το επικρατέστερο σενάριο, η κυβέρνηση προκειμένου να αντικαταστήσει, το αργότερο από τις αρχές του 2020 (αφού πρώτα ψηφίσει νομοσχέδιο με αλλαγές σε όλο το ασφαλιστικό), το ισχύον θα προβλέπει τρεις προκαθορισμένες κλίμακες εισφορών.

Οικρατήσεις αυτές θα κυμαίνονται μεταξύ περίπου 160-180 ευρώ και 240-260 ευρώ/μήνα, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης. Αντίθετα, με βάση τα ισχύοντα δεδομένα, οι μηνιαίες εισφορές των επαγγελματιών κυμαίνονται μεταξύ 175 και 1.313 ευρώ/μήνα. Παράλληλα, με βάση το σχεδιαζόμενο σύστημα, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, θα δίδεται η δυνατότητα επιλογής χαμηλής ή υψηλής κλίμακας προκαθορισμένων εισφορών. Το σχέδιο αυτό θα ωφελήσει προπαντός όσους αυτοαπασχολούμενους δήλωσαν πάνω από 15.000 ευρώ, ελαφρύνοντάς τους τουλάχιστον από 3% έως και... 86%.

Το προσχέδιο

Τουπό διαμόρφωση σχέδιο του αρμόδιου υπουργείου Εργασίας προβλέπει σύνδεση των εισφορών υπέρ της κύριας σύνταξης και της υγείας (ΕΦΚΑ-ΕΟΠΥΥ) με βάση τα έτη ασφάλισης κάθε επαγγελματία. Συγκεκριμένα:

- Όποιος επαγγελματίας έχει έως 10 έτη ασφάλισης (π.χ. 5, 6, 7), θα καταβάλλει κοντά στα 160-180 ευρώ/μήνα (1η "κλάση").
- Όποιος επαγγελματίας έχει από 11 έως 20 έτη ασφάλισης (π.χ. 11, 12, 13 κ.λπ.), θα πρέπει να πληρώνει περίπου 181-220 ευρώ/μήνα (2η "κλάση").

- Όποιος, τέλος, έχει πάνω από 20 έτη ασφάλισης, θα υποχρεούται να καταβάλλει κοντά στα 221-260 ευρώ/μήνα (3η "κλάση").

Παράλληλα, το πιθανότερο σενάριο -σύμφωνα με τις ίδιες πηγές- προβλέπει ότι θα δίδεται και το δικαίωμα επιλογής της ασφαλιστικής "κλάσης". Δηλαδή θα μπορεί ένας επαγγελματίας να κατεβαίνει ή να ανεβαίνει κλίμακα προκαθορισμένων εισφορών ανάλογα με τις δυνατότητές ή τις προβλέψεις του.

Θαμπορεί, π.χ., ένας επαγγελματίας με 25 έτη ασφάλισης, αν και θα ανήκει στην 3η ασφαλιστική "κλάση" (221-260 ευρώ), να ενταχθεί στην 1η "κλάση" (160-180 ευρώ). Ωστόσο, το "αντίτιμο" της επιλογής μιας χαμηλότερης "κλάσης" θα είναι, μελλοντικά, η λήψη αναλογικά χαμηλότερης σύνταξης σε σχέση με εκείνη που θα προέκυπτε από την επιλογή μιας υψηλότερης "κλάσης".

Το αντίστροφο, προφανώς, θα ισχύει σε περίπτωση επιλογής υψηλότερης αντί χαμηλότερης κλίμακας προκαθορισμένων εισφορών.

Αυτό, εφόσον εφαρμοστεί, αναμένεται να ωφελήσει –σε σχέση με το ισχύον από το 2017 σύστημα του ν. Κατρούγκαλου– προπαντός όσους επαγγελματίες δηλώνουν εισόδημα πάνω από 15.000 ευρώ ετησίως στην Εφορία.

Παραδείγματα

- Έστω αυτοαπασχολούμενος (ασφαλισμένος στον τέως ΟΑΕΕ) δήλωσε πέρσι εισόδημα 16.000 ευρώ. Θα πρέπει να καταβάλλει κάθε μήνα 269 ευρώ (16.000 ευρώ x 20,2%: 12 μήνες).

Ο ίδιος επαγγελματίας, με το σύστημα το οποίο εξετάζει το υπ. Εργασίας, αν έχει κάτω από 10 έτη ασφάλισης, θα κληθεί να καταβάλει το πολύ 180 ευρώ. Συνεπώς, με το σχεδιαζόμενο σύστημα θα γλυτώσει 89 ευρώ/μήνα ή 33% σε σχέση τον ισχύοντα νόμο (269 ευρώ - 180 ευρώ).

Ανο ίδιος έχει ασφάλιση μεταξύ 11 και 20 ετών, θα πληρώσει –με το εξεταζόμενο σύστημα– κατά το μέγιστο 220 ευρώ. Θα γλυτώσει, δηλαδή, 49 ευρώ/μήνα ή 18%.

Αν, τέλος, ο εν λόγω επαγγελματίας έχει πάνω από 20 έτη ασφάλισης, θα πληρώσει –με το σχέδιο που εξετάζει το υπ. Εργασίας– 260 ευρώ, δηλαδή θα γλυτώσει 9 ευρώ ή 3,3%.

- Έστω επαγγελματίας με εισόδημα 78.000 ευρώ (μέγιστο ασφαλιστέο εισόδημα). Με βάση τον ν. Κατρούγκαλου, οφείλει να καταβάλλει εισφορές ύψους 1.313 ευρώ/μήνα (20,2% x 78.000 ευρώ : 12).

Με βάση το σχεδιαζόμενο σύστημα, αν ο ίδιος επαγγελματίας έχει έως 10 έτη ασφάλισης, θα καταβάλλει κάθε μήνα 180 ευρώ. Συνεπώς θα ελαφρυνθεί κατά 1.133 ευρώ/μήνα (1.313 ευρώ - 180 ευρώ) ή κατά 86%. Αν έχει 11-20 έτη ασφάλισης, θα πληρώσει 220 ευρώ. Θα γλυτώσει, δηλαδή, 10.903 ευρώ/μήνα ή 83%. Αν, τέλος, έχει πάνω από 20 έτη ασφάλισης, θα πληρώσει 260 ευρώ/μήνα.

Έτσι, θα γλυτώσει 1.053 ευρώ ή 80%.

Επίσης, το σχεδιαζόμενο σύστημα φέρνει μείωση από 5% έως και περίπου 60% των κρατήσεων σε σχέση με το σύστημα των ασφαλιστικών κλάσεων που ίσχυε προ του 2017.

Προς τη μερική επαναφορά των ασφαλιστικών "κλάσεων" κλίνει η κυβέρνηση

Οιαποφάσεις του ΣΤΕ, αν και δεν κρίνουν ρητά ως αντισυνταγματικό τον υπολογισμό των εισφορών με βάση το εισόδημα από το ασκούμενο επάγγελμα κάθε ασφαλισμένου (όπως θεσπίστηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση και ίσχυε από το 2017), προβλέπουν ότι το σημερινό ύψος των εισφορών υπέρ της κύριας σύνταξης και της υγείας (20,2%) τις οποίες καταβάλλουν οι αυτοαπασχολούμενοι "αντίκεινται στη συνταγματική αρχή της ισότητας", καθώς οι μισθωτοί (χωρίς τους εργοδότες) καταβάλλουν κοντά στο 9,2%.

Το γεγονός αυτό αφήνει ορισμένα περιθώρια, σύμφωνα με ορισμένους αναλυτές με τους οποίους ήρθε σε επαφή το "Κ", για διορθωτικές παρεμβάσεις στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, μέσω μείωσης των εισφορών κύριας ασφάλισης - υγείας των επαγγελματιών (επί του εισοδήματός τους) από το 20,2%, που είναι φέτος, στο 9,2% το 2020, με δικαίωμα –όμως– επιλογής κλίμακας (μεταξύ 9,2% και 20,2%), προκειμένου οι μειωμένες εισφορές να μην οδηγήσουν σε μειωμένες μελλοντικές συντάξεις.

Ωστόσο, άλλες πηγές τονίζουν πως, σύμφωνα με το ΣΤΕ, το ύψος των εισφορών που καταβάλλουν οι επαγγελματίες δεν "συνδιαμορφώνει, όπως στο σύστημα των προκαθορισμένων εισφορών, το ύψος της ασφαλιστικής παροχής", δηλαδή της σύνταξης.

Αρμόδιαστελέχη του υπ. Εργασίας, σύμφωνα με πληροφορίες του "Κ", ερμηνεύουν την τελευταία αναφορά του ΣΤΕ ως έμμεση "υπόδειξη" υπέρ της θέσπισης ενός νέου συστήματος προκαθορισμένων εισφορών, δηλαδή ασφαλιστικών "κλάσεων", ανεξαρτήτως εισοδήματος, όπως εκείνο που ίσχυε –για παράδειγμα– προ του 2017. Υπενθυμίζεται πως το σύστημα των προκαθορισμένων εισφορών ίσχυε και προ του 2017. Ωστόσο, ήταν πολύ περισσότερες (π.χ. στον ΟΑΕΕ ήταν 14) και πολύ ψηλότερες σε σχέση με εκείνες που σχεδιάζει η σημερινή κυβέρνηση.

Ποιοι συνταξιούχοι, εργοδότες και μισθωτοί κερδίζουν από τις δικαστικές αποφάσεις

Τρεις είναι οι βασικές κατηγορίες κερδισμένων από τις αποφάσεις του ΣΤΕ (η τελική δημοσίευση των οποίων αναμένεται τις προσεχείς μέρες) σε σχέση με τις συντάξεις. Καταρχάς είναι οι συνταξιούχοι που υπέστησαν περικοπές στις επικουρικές συντάξεις το 2016. Αυτοί θα πρέπει να περιμένουν αυξήσεις. Κατά δεύτερον, ωφελημένοι θα είναι οι εργοδότες και εργαζόμενοι, καθώς θα πρέπει να μειωθούν οι εισφορές επικουρικής ασφάλισης τις οποίες καταβάλλουν. Κατά τρίτον, κερδισμένοι θα είναι οι μελλοντικοί δικαιούχοι κύριων συντάξεων.

1. Η πρώτη κατηγορία είναι όσοι συνταξιούχοι παίρνουν ή αναμένουν επικουρική σύνταξη και υπέστησαν περικοπές βάσει του ν. Κατρούγκαλου από τον Ιούνιο του 2016.

Το ΣΤΕ έκρινε όλες τις περικοπές τις οποίες υπέστησαν οι "παλιές" (ήδη καταβαλλομένες έως 31/14/2014) και "νέες" (για πρώτη φορά καταβαλλομένες από 1/1/2015 και έπειτα) επικουρικές συντάξεις από τον Ιούνιο του 2016, ελλείψει αναλογιστικής μελέτης.

Ωστόσο, οι αποφάσεις αυτές δεν έχουν αναδρομική ισχύ από τον Ιούνιο του 2016. Αντίθετα, ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής τους, δηλαδή από την επόμενη εβδομάδα, οπότε αναμένεται η τελική εκδοχή τους.

Έτσι, οι συνταξιούχοι οι οποίοι υπέστησαν απώλειες πριν από τρία χρόνια δικαιούνται, από τη δημοσίευση της τελικής απόφασης του ΣΤΕ, ακόμα και την επιστροφή των επικουρικών συντάξεών τους στο επίπεδο που ήταν (ίσως εάν "επικυρωθεί" κάτι τέτοιο με μια αναλογιστική μελέτη), εφόσον είχαν καταβληθεί (ή θα ήταν, αν εκκρεμούσαν από 1/1/2015) τον Μάιο του 2016.

Αυτόισοδυναμεί με αύξηση έως 50% στις επικουρικές συντάξεις (οι οποίες θα ισχύουν από τον ερχόμενο Νοέμβριο, ανεξάρτητα με το πότε θα ψηφιστεί το σχετικό νομοσχέδιο) των συνταξιούχων που υπέστησαν αντίστοιχες μειώσεις (έως 50%) τον Ιούνιο του 2016.

Η επιπλέον δαπάνη του επικουρικού ανέρχεται σε τουλάχιστον 350 εκατ. ευρώ.

2. Η δεύτερη κατηγορία κερδισμένων θα είναι οι μισθωτοί και οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα και το Δημόσιο.

Το ΣΤΕ δεν έκρινε αντισυνταγματικές μόνο τις μειώσεις των επικουρικών συντάξεων, αλλά και την αύξηση των εργοδοτικών και εργατικών εισφορών υπέρ της επικουρικής ασφάλισης κατά μία μονάδα αθροιστικά (από το 6% στο 7%) από τον Ιούνιο του 2016.

Και οι αποφάσεις αυτές δεν ισχύουν αναδρομικά. Ισχύουν από την ημερομηνία της δημοσίευσής τους (αναμένεται την επόμενη εβδομάδα). Συνεπώς, το αμέσως επόμενο διάστημα πρέπει να μειωθούν οι εισφορές υπέρ του επικουρικού κατά μία μονάδα. Ωστόσο, από 1/7/2019 οι εν λόγω εισφορές μειώθηκαν κατά 0,5 μονάδα (από το 7% στο 6,5%), ενώ από 1/7/2022 πρέπει να μειωθούν κατά επιπλέον 0,5 μονάδα (από το 6,5% στο 6%). Το ΣΤΕ "υποδεικνύει" την άμεση επίσπευση της μείωσης των εισφορών υπέρ του επικουρικού κατά 0,5% μονάδα (από το 6,5% στο 6%). Η μείωση αυτή θα μοιραστεί ισόποσα μεταξύ εργοδοτών (0,25%) και εργαζομένων (0,25%), φέρνοντας αντίστοιχη αύξηση της επιχειρηματικής ρευστότητας και των καθαρών αποδοχών των μισθωτών αντιστοίχως.

Οι απώλειες, όμως, στα έσοδα του Επικουρικού Ταμείου από ασφαλιστικές εισφορές ανέρχονται σε τουλάχιστον 180 εκατ. ευρώ.

3. Η τρίτη κατηγορία των κερδισμένων θα είναι, σίγουρα, οι μελλοντικοί δικαιούχοι κύριας σύνταξης.

Ωφελημένοι, δηλαδή, θα είναι εκείνοι οι ασφαλισμένοι οι οποίοι θα αιτηθούν σύνταξης μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της τελικής απόφασης του ΣΤΕ περί του ν. Κατρούγκαλου.

Το ΣΤΕ έκρινε ότι τα ποσοστά αναπλήρωσης του ν. Κατρούγκαλου είναι αντισυνταγματικά γιατί παραβιάζουν την "αρχή της ανταποδοτικότητας". Με άλλα λόγια, οι συντάξεις είναι δυσανάλογα χαμηλές σε σχέση με τις εισφορές που καταβλήθηκαν.

Ωστόσο, η ισχύς των αποφάσεων δεν έχει αναδρομική ισχύ (π.χ. από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. Κατρούγκαλου, δηλαδή τη 13η/5/2016). Αυτό ανοίγει τον δρόμο για την αύξηση των ποσοστών αναπλήρωσης όσων ασφαλισμένων "βγουν" στη σύνταξη μετά την ημερομηνία δημοσίευσης των αποφάσεων του ΣΤΕ (την επόμενη εβδομάδα). Ανοιχτό παραμένει το ενδεχόμενο, όμως, με ειδική πολιτική πρωτοβουλία της κυβέρνησης (χωρίς κάτι τέτοιο να "υποδεικνύεται" από το ΣΤΕ) τα σχεδιαζόμενα αυξημένα ποσοστά αναπλήρωσης να ισχύσουν όχι μόνο για τους μελλοντικούς συνταξιούχους, αλλά και για τους "νέους" ("βγήκαν" στη σύνταξη με τον ν. Κατρούγκαλου), όπως και τους "παλιούς" ("βγήκαν" στη σύνταξη με διατάξεις που ίσχυαν προ του ν. Κατρούγκαλου).

Το κόστος της σχεδιαζόμενης αύξησης των ποσοστών αναπλήρωσης είναι ακόμη απροσδιόριστο, ωστόσο θα εξαρτηθεί από το εύρος της εφαρμογής του (δηλ. αν θα αφορά μόνο τους μελλοντικούς ή και τους "νέους" και "παλιούς" συνταξιούχους).

Οι πρόσφατες αποφάσεις του ΣΤΕ δεν θίγουν τις διεκδικήσεις των "παλιών" συνταξιούχων για επιστροφή των περικοπών τις οποίες υπέστησαν (βάσει των διατάξεων του 2011-2012) κατά τη 10μηνη περίοδο μεταξύ Ιουλίου 2015 και Απριλίου 2016. Συνεπώς, όπως επιβεβαιώνουν κύκλοι του υπ. Εργασίας στο "Κ", παραμένει ανοιχτό το ενδεχόμενο επιστροφής τους. Το συνολικό δημοσιονομικό κόστος τους ανέρχεται κοντά στα 2,5 δισ. ευρώ. Σύμφωνα, όμως, με πηγές στα Ταμεία, η επιστροφή αυτή σχεδιάζεται σε πολυετή ορίζοντα (π.χ. 7 ή ακόμα και 10 χρόνια), υπό μορφή μηνιαίων "δόσεων".

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)